

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขนาดใหญ่ / ใหญ่พิเศษในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

The Relationship Between Executives' Digital Leadership and The Effectiveness of The Management of
The Student Care and Support System in Large/Extra Large Schools in the Area of
Responsibility of The Education Office Region 11

กชกร พลศักดิ์ชวา¹ ดร.สุมัทนา หาญสุริย์² ดร.ชรินดา พิมพ์บุตร³
Kochakorn Ponsakkwa¹ Dr. Sumattana Hansuri² Dr. Charinda Pimpaboot³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ และหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ / ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น ปีการศึกษา 2567 จำนวน 323 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกนโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง และการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร มีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.32 – 0.81 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33 – 0.69 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Educational Administration Program Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program and Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Program Sakon Nakhon Rajabhat University

³รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

³Vice Director of Sakon Nakhon Primary Educational Service Office 1

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: กชกร พลศักดิ์ชวา, kochakorn.po66@snru.ac.th

รับเมื่อ 27 มกราคม 2568 แก้ไข 27 มีนาคม 2568 ตอบรับ 29 มีนาคม 2568

4. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนที่ต่างกัน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ ($r_{xyt} = .207$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. แนวทางการพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย

6.1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล จำนวน 3 ด้าน คือ 1) วิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์ 2) ความสามารถในการใช้ดิจิทัลของผู้บริหาร พัฒนาตนเอง ให้มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) การสื่อสารดิจิทัล ใช้สื่อดิจิทัลในการติดต่อสื่อสาร

6.2 แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 2 ด้าน คือ 1) กำหนดทิศทาง/กลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน 2) การวางระบบและแผนการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางระบบงานที่ชัดเจน สะดวก รวดเร็ว

ABSTRACT

This research aims to study the relationship, find predictive power and find ways to develop digital leadership of administrators related to the effectiveness of student care system management in large/extra large schools in the area of responsibility of the Office of Educational Service Area 11. The sample group used in the research consisted of school directors, deputy directors for general administration, teachers responsible for the student care system and homeroom teachers in the academic year 2024, totaling 323 people from 19 schools. The sample size was determined using Krejci and Morgan's table using multi-stage random sampling. The data collection tools were a 5 – level rating scale questionnaire, consisting of a questionnaire on digital leadership of executives with a discrimination power between 0.30 – 0.85 and a reliability value of 0.96; a questionnaire on the effectiveness of student support system management with a discrimination power between 0.37 – 0.99 and a reliability value of 0.97 and interview forms for guidelines for developing digital leadership of administrators related to the effectiveness of student support system management. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean and standard deviation, F-test. For school size testing, one-way analysis of variance, Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis were used.

The findings were as follows

1. The overall digital leadership of executives is at a high level.
2. The effectiveness of the management of the student assistance system is at the highest level overall.
3. Digital leadership of administrators classified by position status, work experience, and school province are generally different.
4. The overall effectiveness of the management of the student assistance system is not different.
5. The relationship between digital leadership of administrators and the effectiveness of student care system management found that overall there was a low positive relationship ($r_{xy} = .207$).

6. This research presents guidelines for developing digital leadership of administrators in 3 areas that affect the effectiveness of student care system management in large/extra large schools in the area under the responsibility of the Office of the Basic Education Commission Region 11, namely, digital vision, digital capabilities of administrators, digital communication, and guidelines for developing the effectiveness of student care system management in 2 areas: setting direction/strategy, system design and operational planning.

Keywords: Digital Leadership of Administrators Effectiveness of Student Support System Management

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศไทยอยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายเสรีของคน เงินทุน ข่าวดสาร เทคโนโลยี สินค้าและบริการการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีส่งผลต่อธุรกิจและชีวิตของประชาชนทำให้ประเทศไทยต้องปรับตัวเป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ในยุคโลกาภิวัตน์ รัฐบาลจึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เทคโนโลยีดิจิทัลได้หลอมรวมและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและวิถีชีวิตของประชาชน การพัฒนาศักยภาพของบุคคลทุกช่วงวัยเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้คนไทยสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะตนเองให้สามารถดำรงชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารและครูจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะคุณลักษณะที่สำคัญในการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล อีกทั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลยังกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิตพฤติกรรมของคนทั่วโลก รวมทั้งกระทบต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดวิธีการบริหารให้เท่าทันและสอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว (จิตติมา วรณศรี, 2564, หน้า 460)

ภาวะผู้นำดิจิทัล เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารองค์การ มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำในการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการสื่อสาร การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการทำงานภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ดาวรรุวรรณ ถวิลการ, 2564, หน้า 48) สอดคล้องกับ จิณณวัตร ปะโคทั้ง (2561, หน้า 265) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสวงหาความรู้ และนำมา เสริมสร้างความเข้าใจให้แก่ครูเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิด ปรับวิธีการจัดการเรียนการสอน กระบวนการจัดการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างพลังในการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งสามารถบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ ชีวิตวิถีใหม่จากการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว สำหรับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ภาวะผู้นำดิจิทัลจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพ คุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และเกิดการพัฒนายั่งยืน ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง (จันทนา แสนสุข, 2559, หน้า 7)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของ

แต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษา, 2542, หน้า 9) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน ซึ่งมี แนวทางการดำเนินงาน คือ ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหาร และครูอาจารย์ให้ส่งเสริม ดูแล พัฒนานักเรียน ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม วางระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่า นักเรียนทุกคนมีครูอาจารย์อย่างน้อย หนึ่งคนที่จะคอยดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูอาจารย์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน โรงเรียน และชุมชน เชื่อมประสานและรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่าย ช่วยกันเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียนและ ประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชน และผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริม พัฒนานักเรียนและเยาวชน ให้เกิดผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืนโดยในสถานศึกษาการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตเด็ก นักเรียน และแก่วิกฤติทางสังคมสถานศึกษาต้องจัดระบบงานกิจกรรมที่ส่งเสริมความประพฤติให้เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร กับ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศและเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ ดิจิทัลที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ต่อไป

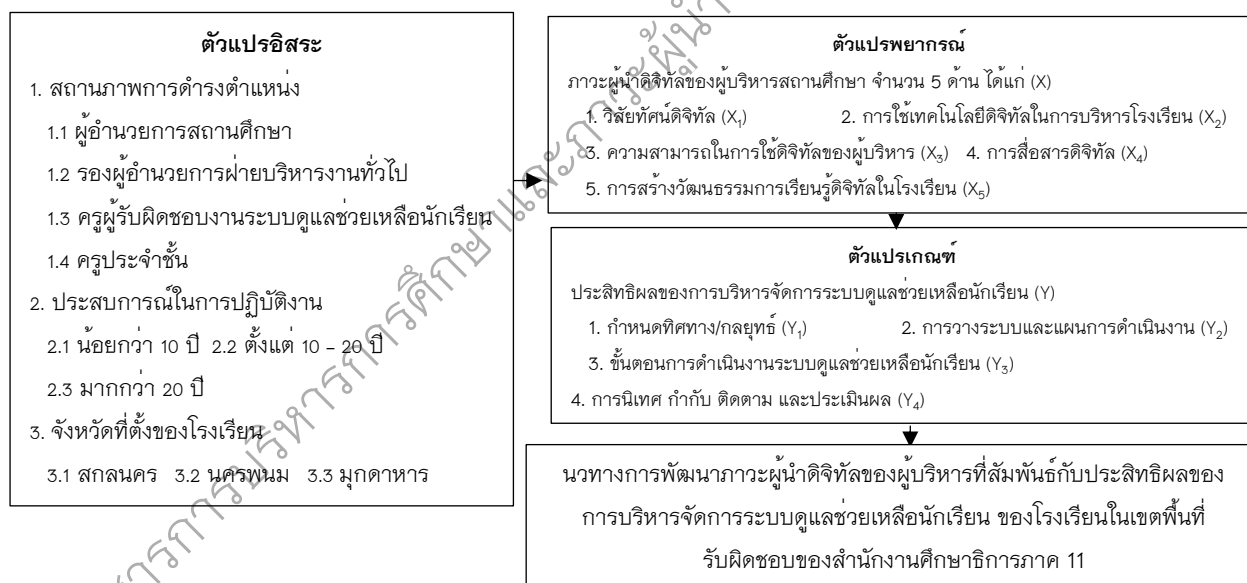
คำถามของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร งานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ สถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และจังหวัดที่ตั้ง ของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ของโรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น
6. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูสอน จำนวน 1,186 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 19 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป จำนวน 19 คน ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 19 คน และครูประจำชั้น จำนวน 266 คน

3. เครื่องมือเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร จำนวน 5 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.830 และเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 4 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.938

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล เสนอคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 คน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ทำการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t – test for Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 2 แนวทางทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

การหาแนวทางพัฒนาโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม นำไปหาแนวทางการพัฒนาต่อไป

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดประเด็นคำถามที่กำหนดขึ้นไว้เป็นกรอบในการสนทนา เพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในการหาแนวทางการพัฒนา
3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการนำเสนอเป็นรายข้อเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปน้อย

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. ประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนที่ต่างกัน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ ($r_{X1Y1} = .207$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. แนวทางการพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนด

นโยบาย กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์ กำหนดเป้าหมาย และความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา 2) ความสามารถในการใช้ดิจิทัลของผู้บริหาร ผู้บริหารควรศึกษาและพัฒนาตนเองอยู่เสมอให้มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 3) การสื่อสารดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้การสื่อสารดิจิทัลในการนำไปปฏิบัติงาน และการติดต่อสื่อสารทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร

6.2 แนวทางการพัฒนา ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 2 ด้าน คือ กำหนดทิศทาง / กลยุทธ์ การวางระบบและแผนการดำเนินงาน สรุปจากคำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ 1) กำหนดทิศทาง / กลยุทธ์ ผู้บริหารมีการกำหนดกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และมองไปที่เป้าหมาย ผลลัพธ์ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การวางระบบและแผนการดำเนินงาน ผู้บริหาร สถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน รวมไปถึงแนวทางในการปฏิบัติและการวางระบบงานที่ชัดเจน สะดวก รวดเร็ว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายของสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานในสถานศึกษา ใช้ดิจิทัลในการทำงานและการบริหารจัดการศึกษาอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับพิชญ์พิมล สุนทวงค์ (2565, หน้า 32 – 33) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของผู้นำที่มีภาวะผู้นำ และเป็นที่ต้องการของสังคมในยุคปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นและเอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของคนและการปฏิบัติงานไปในทางที่ดีขึ้น

2. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพ อีกทั้งพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับบุรณาน พิกษ์สุขสันต์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ในโรงเรียนขนาดใหญ่ / ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงาน ศึกษาธิการภาค 11 จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรนำเทคโนโลยีมา บูรณาการในการสื่อสาร การสร้างสรรคนวัตกรรม และการทำงานภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงอาจส่งผลให้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องขับเคลื่อนวิสัยทัศน์เดิมที่ได้กำหนดไว้ให้ประสบผลสำเร็จ นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีใช้ในการ วิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่มุ่งเน้น นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้าง และพัฒนานวัตกรรมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่บริบทของสถานศึกษา

สอดคล้องกับแนวคิด สุขญา โกลวานิช (2563, หน้า 13) ที่ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลไว้ในมิติของการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลนั้นแสดงได้ว่าผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัลได้กว้างไกล จะต้องมีความคิดที่ก้าวหน้าและทันสมัย มีความกล้าตัดสินใจ และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจะต้องสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรในยุคดิจิทัลเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

3.2 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แม้ว่าผู้บริหารจะมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน แต่ด้วยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเข้ามาพัฒนาทางการศึกษา ขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนรู้และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางปฏิบัติและวัฒนธรรมภายในโรงเรียนมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการเพื่อยกระดับ คุณภาพผู้เรียนและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและบรรลุเป้าหมายองค์กร ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรหรือสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัลสูงก็จะได้เปรียบในการแข่งขันอันจะนำไปสู่ การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้น มีความเห็นไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ อนุสรณ์ ภัทรศุภฤกษ์ (2567, สัมภาษณ์) ที่กล่าวไว้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้มีการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์ ให้มีพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้มีการขับเคลื่อนโดยการดำเนินการจัดอบรม พัฒนาครูและบุคลากรในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหาร โรงเรียนและบุคลากรมีทักษะนำไปสู่การปฏิบัติงานจริง

3.3 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ในโรงเรียนขนาดใหญ่ / ใหญ่พิเศษในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดไปสู่สังคมยุคดิจิทัลเทคโนโลยีดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การที่จะก้าวทันการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลได้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัลมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลรอบด้าน รวมทั้งอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาบุคลากร ให้สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมดิจิทัลมาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น จำแนกจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ภาณุพงษ์ คำภูษา (2568, สัมภาษณ์) ได้กล่าวว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศดำเนินการพัฒนา ส่งเสริม และขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบคลังสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC Content Center) สู่สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศจึงได้ให้ความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา และกำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ภาวะผู้นำดิจิทัลจึงกลายเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีของครูและบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน

4. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น จำแนกสถานภาพ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนที่ต่างกัน พบว่า

4.1 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หน่วยงานต้นสังกัดไม่ว่าจะเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแล การเอาใจใส่ จากครูผู้รับผิดชอบระบบงานการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน/ครูประจำชั้นอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งได้นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงานเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน มากยิ่งขึ้นและมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน/ครูประจำชั้น ต่างได้รับการพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ความเข้าใจใน การดำเนินงานระบบในการดำเนินงานที่จะทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิผลนั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันในทุก ๆ มิติในการทำงาน จึงทำให้ ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และครูประจำชั้น ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เซาวลิต ยิ้มแย้ม (2566, หน้า 143) ได้ทำการศึกษาสภาพ ปัจจุบันการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้น จำแนกตามสถานภาพ การดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4.2 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของ เด็กนักเรียนเป็นหลัก อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายสำคัญให้โรงเรียนในสังกัด ทุกแห่งจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืน นักเรียนทุกคน จะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้องคุ้มครองอย่างรอบด้านด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสมและทันสมัย ได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัยในสภาพสังคมปัจจุบัน จึงทำให้ความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครู ประจำชั้น จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณ โฉมฉิน (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

4.3 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวางระบบและแผนการ ดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการ บริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายที่

เกี่ยวข้องกับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน อาทิ คณะกรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน ซึ่งจำนวนบุคลากรตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนในการดูแลนักเรียนนั้นมีความแตกต่างกัน บางจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน อาจดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึงเพราะมีจำนวนนักเรียนที่มากและเน้นบรรยากาศของวิชาการ มีการแข่งขันกันสูง กลับกันกับโรงเรียนบางโรงเรียน อาจมีประสิทธิภาพในการดูแลนักเรียนที่ดีกว่า การใกล้ชิดนักเรียนดีกว่าแต่อาจมีการแข่งขันด้านวิชาการน้อย อีกทั้งในสภาพปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในแต่ละบริบทพื้นที่ที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น เพราะเกิดจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียน ปัจจัยที่ทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถขับเคลื่อนเกิดประโยชน์แก่เด็กได้จริง ๆ ต้องเริ่มจากผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีระบบ แนวทางชัดเจนให้ครูทุกคนได้คัดกรองนักเรียนในชั้นเรียน ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียน และมีการวางแผนในการร่วมแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับเด็กแต่ละคน ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน ที่แตกต่างกันอาจไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ วาทะวิณะ (2568, สัมภาษณ์) ได้กล่าวว่า การที่สถานศึกษามีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างตรงจุด และทันเวลา โดยอาศัยรูปแบบวิธีการหรือปัจจัยที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถขับเคลื่อนไปตามนโยบาย สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของโรงเรียนและช่วยแก้ปัญหาที่อาจจะส่งผลการเรียนรู้ ดังนั้นการให้ความร่วมมือและสนับสนุนของผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจ ให้ผู้ปกครอง ตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร (X) กับประสิทธิผลการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม (Y) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ ($r_{xyt} = .207$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้นทำหน้าที่เป็นหลักซึ่งครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด และเป็นหลักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูรับรู้ข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน ทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัว ด้านสังคม และนำข้อมูลจากนักเรียนรายบุคคลมาพิจารณาจัดกลุ่มนักเรียนตามสภาพปัญหาและพฤติกรรม สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่ตนดูแลทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพดีขึ้น อีกทั้งนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรให้ความดูแลอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนทั้งด้านป้องกันและแก้ไข ปัญหา และทำการส่งต่อนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูประจำชั้น ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนฯ ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดลย์ วรรณะปะกะ (2566, หน้า 167) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร (X) กับประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.845$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ / ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับมาก ดังนั้นควรนำภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารแต่ละด้านมาปรับใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และควรพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารแบบมีส่วนร่วมมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ / ใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแต่ละด้านอย่างชัดเจน มีการสนับสนุน ประสานงานกับครูประจำชั้น บุคลากรประจำโรงเรียน ผู้ปกครองตลอดจนชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในเขตอื่น ๆ ในสังกัดหน่วยงานอื่นนอกเหนือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อนำไปปรับใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา แสนสุข. (2559). *ภาวะผู้นำ Leadership*. (ครั้งที่ 3). บริษัททริปเพิล กรุ๊ป จำกัด.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). *การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล*. พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณาการพิมพ์ 3.
- จิณณวัตร ปะโคตัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชัยวัฒน์ วาหะวัฒน์. (2562). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชาวลิต ยิ้มยิ้ม สอนันต์ บุญใบ ชรินดา พิมพ์บุตร. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 11(44), 103 – 113.
- ดาวรรณ ธิวิการ. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัล Digital Leadership*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษา ในอำเภอสาบยุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พิชญ์พิมล สุนทรวศ. (2565). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)*. ราชกิจจานุเบกษา.
- สุกัญญา แซ่มะน้อย. (2560). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล School Management in Digital Era*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุชนา โกมลวนิช และคณะ. (2563). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. ใน สุร ศักดิ์ วงศ์รัตนชีวิน (บ.ก.) *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21 มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 700 – 708
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1, 19 สิงหาคม 2542.
- “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก. 2 ตุลาคม 2546.
- อดุลย์ วรรณะปะกะ จินดา ลาโพธิ์ ปัทมา จันทพันธ์. (2566). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 12(45), 329 – 339.